Tore Solbakken
Sportsfisker
2630 Ringebu
18. august 2026

Til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Anmodning om at vilkårsrevisjonen for Dokkavassdraget tas ut av bero

Vedrørende: NVE-sak 202420375 / registreringsnummer 9544 – vilkårsrevisjon for Dokkavassdraget

Jeg viser til kravet om vilkårsrevisjon for Dokkavassdraget, fremmet 7. mars 2024 på vegne av Gran, Jevnaker, Nordre Land og Søndre Land kommuner, og til at NVE har valgt å stille saken i bero.

Jeg ber NVE foreta en ny vurdering av berostillelsen og ta revisjonssaken opp til behandling etter vassdragsreguleringsloven § 8.

Jeg fremmer henvendelsen som sportsfisker og på bakgrunn av allmenne interesser knyttet til fisk, vannmiljø, landskap og friluftsliv. Etter min vurdering foreligger det nå flere konkrete forhold som tilsier at fastsettelsen av nytt manøvreringsreglement i 2021 ikke alene gir et tilstrekkelig faglig grunnlag for at en ordinær vilkårsrevisjon fortsatt skal ligge i bero.

Hovedpunkter som bør utredes i revisjonen

- reguleringspåvirkede elvestrekninger med svært liten eller manglende vannføring
- manglende helårs minstevannføring på sentrale strekninger
- fortsatt behov for habitatforbedrende tiltak for storørret og ungfisk
- oppnåelse av miljømål etter vannforskriften
- magasinmanøvreringen i Dokkfløyvatnet, herunder sesongvise magasinrestriksjoner, nedtappingshastighet og lave sommervannstander

1. Dokkavassdraget var tidligere vurdert som et høyt prioritert revisjonsobjekt

Dokkavassdraget ble i NVE og Miljødirektoratets nasjonale gjennomgang av revisjonsobjekter vurdert som et vassdrag med betydelige miljøverdier og reguleringsulemper. Det ble blant annet lagt vekt på storørretbestanden i Randsfjorden, gyte- og oppvekstområdene i Dokka–Etna, Dokkadeltaet, redusert vannføring og øvrige naturverdier.

Vassdraget ble plassert i kategori 1.1 – høy prioritet. Muligheten for senere nedprioritering var knyttet til en forventning om at viktige miljøtemaer kunne bli tilstrekkelig ivaretatt ved fastsettelsen av et endelig manøvreringsreglement.

Det sentrale spørsmålet i dag bør derfor ikke bare være om et nytt reglement ble fastsatt i 2021, men om reglementet faktisk har gitt de miljøforbedringene som lå til grunn for nedprioriteringen. Etter flere års drift bør dette kunne vurderes på et langt bedre faktisk grunnlag enn da reglementet ble vedtatt.

2. Reglementet fra 2021 var ikke en full vilkårsrevisjon

NVEs innstilling til endelig manøvreringsreglement viser at vurderingen i stor grad var konsentrert om fisk, og særlig storørretens vandrings-, gyte- og oppvekstforhold. NVE uttalte at vurderingen i hovedsak la vekt på hensynet til storørret.

Det nye reglementet innebar viktige miljøforbedringer, men NVE konstaterte ikke at de samlede miljøproblemene i vassdraget var løst. Vurderingen var fremoverskuende og bygget på en forventning om at foreslåtte endringer ville bedre forholdene.

Samtidig ble endringene i stor grad utformet slik at samlet bruk av vann til miljøformål ikke skulle gi vesentlig krafttap. Dette er noe annet enn en ordinær vilkårsrevisjon etter § 8, hvor dagens miljøtilstand, dagens kunnskapsgrunnlag og mulige nye miljøvilkår vurderes samlet.

3. Dokka nedenfor Dokkfløymagasinet

NVEs eget saksgrunnlag viser at det ikke foreligger et ordinært, kontinuerlig minstevannføringskrav direkte fra Dokkfløymagasinet til Dokka nedenfor dammen. NVE har tidligere beskrevet at deler av denne elvestrekningen kan bli tørrlagt i lengre perioder.

Dette er etter mitt syn en vesentlig reguleringsulempe som bør vurderes opp mot dagens miljømål og dagens kunnskap om økologiske prosesser i regulerte vassdrag.

En revisjon bør konkret utrede kontinuerlig og eventuelt sesongdifferensiert minstevannføring fra Dokkfløymagasinet, med beregning av vanndekt areal, bunndyrproduksjon, fiskens leveområder, temperatur, hydromorfologi, landskap, friluftsliv og faktisk produksjonstap.

4. Synna

Synna er overført til Dokkfløymagasinet. Etter gjeldende reglement skal naturlig vannføring, begrenset oppad til 100 liter per sekund, slippes forbi inntaket i sommerperioden. Det gjelder ikke et tilsvarende kontinuerlig vinterkrav.

Under behandlingen mente Nordre Land kommune at 100 l/s var utilstrekkelig for tilfredsstillende gjennomstrømning. NVE viste også til at liten gjennomstrømning kan favorisere ørekyt fremfor ørret.

Revisjonen bør derfor utrede helårs minstevannføring, om 100 l/s er biologisk tilstrekkelig, behov for større sommervannføring og virkninger for ørret, ørekyt, bunndyr, vannkvalitet, temperatur og naturmiljøet langs elva.

5. Dokka nedenfor Kjøljuamagasinet

Dagens minstevannføringsregime fra Kjøljuamagasinet bør vurderes på nytt. Spørsmålet bør ikke bare være om vannføringen er tilstrekkelig til å få voksen storørret opp til gyteområdene, men om den også gir tilstrekkelig gyteareal, oppvekstareal, skjul, bunndyrproduksjon, sedimenttransport og hydrologisk variasjon gjennom året.

Nyere undersøkelser i Dokka–Etna har vist utfordringer knyttet til blant annet finsedimenter og tilgang på skjul, og det er gjennomført ripping av elvebunnen som habitattiltak. Dette aktualiserer sammenhengen mellom reguleringen og den naturlige flomdynamikken.

Det bør utredes om dagens vannføringsregime gir tilstrekkelige prosesser for å transportere finsedimenter, rense gytegrus og opprettholde fysisk habitat, eller om det er behov for mer miljøtilpassede flommer.

6. Magasinrestriksjoner i Dokkfløyvatnet

Jeg ber særlig om at magasinmanøvreringen i Dokkfløyvatnet tas inn som et selvstendig revisjonstema. Bakgrunnen aktualiseres blant annet av den offentlige oppmerksomheten rundt svært lav vannstand i Dokkfløyvatnet sommeren 2026.

Jeg er kjent med at konsesjonen gir adgang til betydelig regulering, og jeg anfører ikke at lav vannstand innenfor gjeldende høyeste og laveste regulerte vannstand (HRV/LRV) i seg selv innebærer et konsesjonsbrudd. Kravet gjelder heller ikke en endring av selve HRV eller LRV.

Spørsmålet er om måten den konsesjonsgitte reguleringshøyden utnyttes på bør underlegges nye vilkår. I vilkårsrevisjoner kan manøvreringen innenfor HRV/LRV vurderes, herunder sesongmessige magasinrestriksjoner der miljø- og brukerhensyn tilsier det.

Jeg ber derfor NVE utrede flere alternative former for magasinrestriksjon, fremfor å avvise spørsmålet på generelt grunnlag.

6.1 Sommervannstand

Det bør vurderes om det skal fastsettes en ønsket eller bindende minimumsvannstand i en nærmere angitt del av sommer- og høstsesongen. En kote bør ikke fastsettes uten hydrologiske og kraftøkonomiske beregninger. NVE bør kreve utredning av flere alternativer og vise miljøgevinst og produksjonsmessige konsekvenser for hvert alternativ.

6.2 Begrensning av nedtapping og senkehastighet

Det bør vurderes om omfattende nedtapping etter vårflommen kan begrenses i perioder hvor magasinet har særlig verdi for fisk, friluftsliv og landskap. Det bør også vurderes om det kan fastsettes grenser for hvor raskt vannstanden kan senkes i biologisk sårbare perioder.

6.3 Situasjonsbestemte restriksjoner

Det bør utredes regler for særlig tørre år eller andre situasjoner der fortsatt kraftig nedtapping kan gi uforholdsmessig store miljø- og brukerulemper. Slike regler kan kombineres med nødvendige unntak av hensyn til flom, forsyningssikkerhet eller andre ekstraordinære forhold.

6.4 Fisk, gytebekker og reguleringssone

Det bør undersøkes om lave magasinvannstander reduserer fiskens tilgang til tilløpsbekker eller påvirker gyte- og oppvekstområder, næringstilgang og biologisk produksjon i reguleringssonen. Videre bør erosjon, sedimentproblemer, landskapsvirkninger og friluftslivsverdier vurderes.

7. Vannstandsdata bør analyseres over tid

Spørsmålet om magasinrestriksjoner bør bygge på faktiske tidsserier og ikke på visuelle inntrykk alene. Jeg ber NVE innhente komplette vannstandsdata for Dokkfløymagasinet og analysere en lengre periode, fortrinnsvis fra oppstart av reguleringen og frem til i dag.

8. Alternative magasinrestriksjoner bør konsekvensberegnes

Jeg ber ikke NVE allerede nå bestemme en bestemt kote som bindende sommervannstand. Jeg ber om at relevante alternativer utredes og sammenlignes.

For hvert alternativ bør det beregnes tapt kraftproduksjon i GWh, eventuell kostnad for effekt og fleksibilitet, konsekvenser for flomdemping, sannsynlighet for oppfyllelse i tørre år og forventet miljø- og brukergevinst. Dette vil gi et etterprøvbart grunnlag for forholdsmessighetsvurderingen i revisjonssaken.

9. Miljømål etter vannforskriften

Vannforekomst 012-1797-R, Dokka fra Kjøljua til Kvernsebekken, har tidligere vært klassifisert som sterkt modifisert vannforekomst med moderat økologisk potensial og godt økologisk potensial som miljømål.

Jeg ber NVE fremskaffe dagens Vann-Nett-status for alle reguleringspåvirkede vannforekomster i Dokkavassdraget. Dersom godt økologisk potensial ikke er nådd på reguleringspåvirkede strekninger, bør NVE konkret forklare hvorfor mulige vannførings- eller magasinrelaterte tiltak ikke skal vurderes gjennom revisjon.

10. Sammenhengen med Dokkadeltaet og Randsfjorden

Dokkavassdraget bør ikke vurderes isolert fra vassdraget nedstrøms. Dokka–Etna er viktig for storørretbestanden i Randsfjorden, og Dokkadeltaet har betydelige naturverdier.

NVE har allerede åpnet vilkårsrevisjon for Randsfjorden. Jeg ber derfor om at NVE vurderer faglig koordinering av sakene der dette er hensiktsmessig, slik at magasinmanøvreringen i Dokkfløy, minstevannføringen i Dokka, kraftverksdriften, vannføringen gjennom Dokkadeltaet og manøvreringen av Randsfjorden kan vurderes i sammenheng.

11. Behov for evaluering av reglementet fra 2021

Før revisjonssaken eventuelt blir liggende videre i bero, bør det gjennomføres en konkret evaluering av perioden etter 2021. Evalueringen bør omfatte hydrologiske data, fiskebiologiske data, habitatdata og utviklingen i økologisk potensial.

NVE bør blant annet kreve fremlagt:

- vannstand i Dokkfløymagasinet og tidsserier for nedtapping gjennom året
- vannføring nedenfor Dokkfløy og i Synna
- vannføring ved Grønvoll og Kolbjørnshus
- slipp fra Kjøljuamagasinet og gjennomførte lokkeflommer
- utviklingen i gytebestand av storørret, ungfisktetthet og gytesuksess
- vanndekt areal, substratkvalitet, finsedimenter, skjultilgang og erosjon
- gjeldende økologisk potensial og miljømål for alle relevante vannforekomster

12. Konkret anmodning til NVE

1. Ta sak 202420375 ut av bero og åpne ordinær vilkårsrevisjon for Dokkavassdraget etter vassdragsreguleringsloven § 8.
2. Krev at konsesjonæren utarbeider et oppdatert og fullstendig revisjonsdokument.
3. Utred kontinuerlig minstevannføring fra Dokkfløymagasinet til Dokka nedenfor dammen.
4. Utred helårs minstevannføring og eventuelt større miljøvannføring i Synna.
5. Vurder minstevannføringsregimet nedenfor Kjøljuamagasinet på nytt.
6. Vurder behovet for miljøtilpassede flommer som også ivaretar sedimenttransport og habitatdynamikk.
7. Utred magasinrestriksjoner i Dokkfløymagasinet innenfor gjeldende HRV og LRV.
8. Utred alternative sommervannstander, tidspunkt for nedtapping og maksimal senkehastighet, og tallfest miljømessige og kraftmessige konsekvenser.
9. Analyser den historiske utviklingen i vannstanden i Dokkfløymagasinet og sammenhold denne med manøvreringen sommeren 2026.
10. Vurder konsekvensene av magasinmanøvreringen for fisk, gytebekker, strandsone, erosjon, landskap og friluftsliv.
11. Avklar dagens miljøtilstand og miljømåloppnåelse for samtlige reguleringspåvirkede vannforekomster.
12. Vurder Dokkavassdraget i sammenheng med den pågående vilkårsrevisjonen for Randsfjorden.

13. Dersom NVE ikke åpner revisjonen

Dersom NVE fortsatt mener at saken skal stå i bero, ber jeg om en konkret og etterprøvbar begrunnelse. Jeg ber da særlig om svar på følgende:

13. Hvilke av miljøproblemene som tidligere begrunnet høy revisjonsprioritet mener NVE nå er løst?
14. Hvilke undersøkelser gjennomført etter 2021 dokumenterer dette?
15. Har de reguleringspåvirkede vannforekomstene nådd vedtatte miljømål?
16. Hvordan vurderer NVE tørrleggingsproblematikken nedenfor Dokkfløymagasinet?
17. Hvorfor skal eventuell kontinuerlig minstevannføring på denne strekningen ikke utredes?
18. Hvordan vurderer NVE fraværet av helårs minstevannføring i Synna?
19. Hvordan er nyere kunnskap om finsedimenter og habitatforhold i Dokka vurdert?

20. Hvordan har NVE vurdert miljø- og friluftslivsvirkningene av svært lav vannstand og omfattende eksponert reguleringssone i Dokkfløymagasinet?
21. Har NVE vurdert sesongmessige magasinrestriksjoner innenfor gjeldende HRV og LRV, og i så fall hvilke alternativer og kraftmessige konsekvenser er beregnet?
22. Hvilke kriterier og hvilket tidspunkt vil NVE legge til grunn for å ta revisjonskravet ut av bero dersom dette ikke gjøres nå?

14. Avslutning

Jeg vil understreke at henvendelsen ikke bygger på et krav om å avvikle kraftproduksjonen eller frata regulanten den konsesjonsgitte reguleringshøyden. Vannkraften har stor samfunnsverdi.

Vilkårsrevisjonssystemet eksisterer samtidig nettopp for at eldre kraftutbygginger skal kunne tilpasses dagens kunnskap om naturmiljø og dagens samfunnsmessige avveininger. I Dokkavassdraget foreligger det nå flere års erfaring etter manøvreringsreglementet fra 2021, samtidig som det fortsatt finnes konkrete spørsmål om vannføring, habitat, fisk og magasinmanøvrering som bør avklares.

Den svært lave vannstanden som har fått offentlig oppmerksomhet i Dokkfløymagasinet sommeren 2026 aktualiserer forskjellen mellom det som er lovlig innenfor dagens reguleringsgrenser, og det som er miljømessig hensiktsmessig manøvrering innenfor disse grensene. Det siste er etter mitt syn et naturlig tema for en vilkårsrevisjon.

Jeg ber derfor NVE om å ta sak 202420375 ut av bero og åpne en ordinær revisjonsprosess hvor både minstevannføring, magasinmanøvrering og øvrige miljøvilkår kan utredes på et oppdatert og etterprøvbart kunnskapsgrunnlag.

Med vennlig hilsen

Tore Solbakken
Sportsfisker
2630 Ringebu

Kilder og dokumentgrunnlag

- **NVE – revisjonssak Dokkavassdraget, sak 202420375 / reg.nr. 9544**
  https://www.nve.no/konsesjon/konsesjonssaker/konsesjonssak?id=9544&type=V-1
- **NVE – gjeldende konsesjon for utbygging av Dokkavassdraget (KDB 644)**
  https://www.nve.no/konsesjon/konsesjonssaker/konsesjonssak?id=644&type=V-1
- **Kongelig resolusjon/konsesjon 26. juli 1985**
  https://www.nve.no/kdb/sc644.pdf
- **NVEs innstilling om endelig manøvreringsreglement for Dokkavassdraget**
  https://webfileservice.nve.no/API/PublishedFiles/Download/201006186/2892090
- **Endelig manøvreringsreglement 2021**
  https://webfileservice.nve.no/API/PublishedFiles/Download/c230cbee-155c-4a4c-94fa-f716b80fae00/201006186/3423889
- **NVE rapport 49/2013 – vannkraftkonsesjoner som kan revideres**
  https://publikasjoner.nve.no/rapport/2013/rapport2013_49.pdf
- **Vannforvaltningsmateriale – miljømål for reguleringspåvirkede vannforekomster**
  https://www.vannportalen.no/
- **Vann-Nett – vannforekomster og miljømål**
  https://vann-nett.no/
- **Statsforvalteren i Innlandet – overvåking av Dokka–Etna 2025**
  https://www.statsforvalteren.no/siteassets/sf-innlandet/06-miljo-og-klima/fiskeforvaltning/regfin/overvakingsrapporter/dokka-etna-2025.pdf
- **NVE – vilkårsrevisjon for Randsfjorden**
  https://www.nve.no/konsesjon/konsesjonssaker/konsesjonssak?id=9051&type=V-1
- **Lovdata – vassdragsreguleringsloven**
  https://lovdata.no/lov/1917-12-14-17
- **Nettavisen – omtale av lav vannstand i Dokkfløyvatnet, august 2026**
  https://www.nettavisen.no/nyheter/dokkfloydammen-opplevs-som-torr-hafslund-avviser-rekordlav-vannstand/s/80-95-2394